

Memo collegiale verbindings- en afstemmingsvragen

De heer Bas Maes

Onderwerp:

Brabantse Aanpak Netcongestie

Datum

24 februari 2026

Documentnummer

-

Van

De heer Bas Maes

Aan

Het college van Gedeputeerde Staten

Auteur

5.1.2.e

Afstemmingsvraag

1. Steunt het college mijn voornemen om een Brabantse Aanpak Netcongestie volgens onderstaande lijnen samen met partners in Noord-Brabant verder uit te werken?
2. Welke aandachtspunten wil het college mij, vanuit de verschillende portfolio's, meegeven voor de verdere uitwerking?

Toelichting

Aanleiding

Netcongestie raakt de Brabantse samenleving steeds meer. Door toenemende druk op het elektriciteitsnet staat de ontwikkeling van woningbouw, bedrijvigheid en verduurzaming onder spanning. Het beperken van (de impact van) netcongestie is een gedeeld belang dat vraagt om gedeelde verantwoordelijkheid van netbeheerders, overheden, regionale partners en marktpartijen. Het landelijk [Coalitieakkoord 2026-2030](#) beschrijft dat het aanpakken van de netcongestieproblemen de hoogste prioriteit heeft.

In de [Statenmededeling Strategie Netcongestie](#) van 14 januari 2025 staat dat sterkere regie vanuit de provincie nodig is en dat we alleen door goede afstemming en samenwerking maximale impact kunnen maken. In het Brabantbreed Bestuurlijk Overleg Energie (BBOE) van 12 september 2025 is besloten om gezamenlijk aan de slag te gaan met een Brabantse Aanpak Netcongestie (BAN). De BAN is een van de Brabantse aanpakken waarmee we op korte termijn uitvoering geven aan het concept Energieperspectief 2050.

De provincie heeft een aanjaagrol in de totstandkoming van de BAN. In een werkgroep met TenneT, Enexis, een afvaardiging van RES-regio's en grote en landelijke gemeenten stellen we de BAN op. Ambtelijk werken we vanuit het programma Energie samen met andere programma's aan maatregelen van de BAN, zoals met Wonen, Werken en Leefomgeving aan netbewuste nieuwbouw.

Het ophalen van commitment voor gezamenlijke uitvoering van de BAN staat geagendeerd in het BBOE van 26 maart 2026. Omdat de BAN ook andere portefeuilles raakt (zie de bijlage onderaan), haal ik voorafgaand aan het BBOE graag aandachtspunten bij het college op.

De Brabantse Aanpak Netcongestie

De BAN heeft als doel om (de impact van) netcongestie in Noord-Brabant te verminderen door op korte termijn gezamenlijk een samenhangend pakket van maatregelen uit te voeren. De BAN is geïnspireerd op de netcongestie aanpakken in de provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht. De maatregelen uit deze aanpakken zijn toegepast op de Brabantse context. In Brabant worden al waardevolle initiatieven uitgevoerd in lijn met de maatregelen, maar versnelling met een systematische aanpak is nodig gezien de urgentie van de problematiek.

Het concept maatregelenpakket van de BAN (in de bijlage onderaan verder uitgewerkt):

1. Vergroten inzicht
2. Tijdelijk regelbare opwek
3. Tijdelijk hoger belasten
4. Technische ingrepen
5. Netondersteunende opslag en batterijen
6. Netbewust laden
7. Netbewuste nieuwbouw
8. Netbewuste verduurzamen
9. Congestie management bij bedrijven

Datum

24 februari 2026

In de uitvoering is aandacht voor regionale implementatie van de maatregelen, want de opgave is niet overal even groot, de situatie is op sommige plekken nijpender dan op andere en niet elke maatregel is overal even effectief. Om focus en snelheid te behouden, richten we ons in de BAN niet op andere energiedragers als waterstof en groen gas om het elektriciteitsnet te ontlasten.

Provinciale rolnemng

Naast een aanjaagrol in de totstandkoming van de BAN is de provincie betrokken bij de uitwerking van een aantal van de maatregelen. Netbeheerders, gemeenten en provincie zijn ieder primair verantwoordelijk voor een of meerdere maatregelen (zie de bijlage onderaan).

Naast de BAN levert de provincie andere inspanningen om (de impact van) netcongestie te beperken. Zo geven we uitvoering aan de Landelijke Aanpak Netcongestie (LAN):

1. De versnelling van netuitbreidingen door onder andere de rol van bevoegd gezag op ons te nemen.
2. Het opstellen van een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).
3. De totstandkoming van energyhubs door onder andere een subsidieregeling en de Grote Oogst bedrijventerreinenaanpak.

Vervolg

Uw aandachtspunten neem ik mee in de BAN die op 26 maart 2026 voorligt in het BBOE. In het BBOE vragen we commitment voor gezamenlijke uitvoering van de BAN. In april 2026 kom ik bij het college terug met de definitieve BAN en bijbehorende Statenmededeling. In lijn met de andere aanpakken uit het concept Energieperspectief 2050 informeren we Provinciale Staten in Q2 2026 over de BAN.

Bijlage: Het concept maatregelenpakket van de BAN

Maatregel	Toelichting	Verantwoordelijkheid en raakvlakken portefeuilles
1. Vergroten inzicht	Beter inzicht vormt de basis van alle maatregelen. Inzicht in waar en wanneer knelpunten ontstaan, wat de oorzaak is, wanneer het knelpunt is opgelost en hoe groot de tekorten in tussentijd zijn.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders <i>Raakt portefeuille</i> Wonen, Stedelijke ontwikkeling, Mobiliteit, Economie, Werklocaties
<i>Optimaliseren elektriciteitsnet</i>		
2. Tijdelijk regelbare opwek	Op momenten met pieken in de vraag lokaal extra stroom leveren totdat structurele netverzwaringen zijn gerealiseerd, bijvoorbeeld met gasgeneratoren.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders
3. Tijdelijk hoger belasten	De inzet van reservecapaciteit en het doorrekenen van de belangrijkste netschakels op risico's voor betrouwbaarheid en veiligheid. Dit wordt al opgepakt door netbeheerders.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders
4. Technische ingrepen	Vermogen omleiden van de meest kritische delen van het net door bij piekmomenten een tijdelijke schakelstand toe te passen.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders
5. Netondersteunende opslag en batterijen	Wanneer opslag wordt ingezet voor netondersteuning, helpt het om het net te balanceren. Als opslag zonder afspraken op energiemarkten opereert, kan het juist nieuwe piekbelastingen veroorzaken.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders
<i>Netbewuste leefomgeving</i>		
6. Netbewust laden	Publieke laadpalen worden deels al slim aangestuurd. In de BAN is daarom vooral aandacht voor private laadpalen en logistiek laden.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders <i>Raakt portefeuille</i> Stedelijke ontwikkeling, Mobiliteit, Werklocaties
7. Netbewuste nieuwbouw	- Door slim ontwerp bij nieuwbouw (woonwijken, werklocaties en gebiedsontwikkelingen) wordt de elektriciteitsvraag verlaagd. - De landelijke ontwikkeling van het ACM prioriteringskader speelt een grote rol. Kleinverbruikers zoals woningen krijgen niet meer automatisch een aansluiting, maar komen samen met grootverbruikers op één wachtlijst.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Provincie <i>Raakt portefeuille</i> Wonen, Stedelijke ontwikkeling, Mobiliteit, Economie, Werklocaties
8. Netbewust verduurzamen	Door slimme en collectieve warmteoplossingen te stimuleren, kan de bestaande gebouwde omgeving duurzamer worden verwarmd zonder het elektriciteitsnet onnodig extra te belasten.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Gemeenten <i>Raakt portefeuille</i> Wonen, Stedelijke ontwikkeling, Gezondheid
9. Congestie management bedrijven	Bedrijven met een grootverbruikersaansluiting wordt gevraagd om hun elektriciteitsverbruik tijdelijk te verminderen als de vraag op een bepaald tijdstip te groot is. Er lopen al uitvragen aan bedrijven voor verplicht congestie management.	<i>Primair verantwoordelijk</i> Netbeheerders <i>Raakt portefeuille</i> Economie, Werklocaties

Datum

24 februari 2026